

12

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 3 stycznia 1961 r.

w sprawie nabywania uprawnień pielęgniarzki (pielęgniarsza) w trybie przejściowym.

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. o przejściowym trybie nabywania uprawnień pielęgniarzki (pielęgniarsza) (Dz. U. Nr 29, poz. 165) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Kurs przygotowawczy do egzaminu w celu nabycia uprawnień pielęgniarzki (pielęgniarsza) w trybie przejściowym trwa dwa miesiące i obejmuje przygotowanie teoretyczne i praktyczne.

2. Kandydatów kieruje się na kurs przygotowawczy o odpowiednim programie stosownie do ich dotychczasowego zatrudnienia.

3. Programy kursów przygotowawczych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. 1. Osoby zarejestrowane jako pielęgniarzki przyuczone (pielęgniarsze) lub młodsze pielęgniarzki do podania o przyjęcie na kurs przygotowawczy dołączają:

- 1) własnoręcznie napisany życiorys,
- 2) dowód posiadania obywatelstwa polskiego,
- 3) dokument stwierdzający datę urodzenia,
- 4) świadectwo ukończenia 7 klas szkoły podstawowej lub dokument stwierdzający inne wykształcenie uznane przez organy szkolne za równorzędne,
- 5) zaświadczenie zakładu pracy stwierdzające, że kandydat odpowiada warunkom określonym w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. o przejściowym trybie nabywania uprawnień pielęgniarzki (pielęgniarsza) (Dz. U. Nr 29, poz. 165) z opinią, a ponadto, w jakim charakterze kandydat został zatrudniony w zakładzie pracy oraz jakie czynności rzeczywiście wykonywał i wykonuje,
- 6) 2 fotografie.

2. Osoby nie zarejestrowane jako pielęgniarzki (pielęgniarsze) przyuczone lub młodsze pielęgniarzki do podania o przyjęcie na kurs przygotowawczy dołączają dokumenty określone w ust. 1 pkt 1—4 i 6, a nadto:

- 1) dokumenty stwierdzające co najmniej pięcioletni okres zatrudnienia w zakładach społecznych służby zdrowia opieki zdrowotnej zamkniętej przy wykonywaniu czynności wchodzących w zakres pielęgniarstwa albo
- 2) dokumenty stwierdzające odpowiedni okres pracy i nabycie za granicą kwalifikacji w zakresie pielęgniarstwa.

3. Kandydat, który po wniesieniu podania o przyjęcie na kurs przygotowawczy przeniósł się na obszar innego województwa, jest obowiązany zawiadomić o tym organ, do którego wniósł podanie; w tym przypadku komisja kwalifikacyjna przesyła akta kandydata komisji kwalifikacyjnej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kandydata.

§ 3. 1. Na kurs przygotowawczy kieruje kandydata komisja kwalifikacyjna.

2. W skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi:

- 1) pielęgniarzka zatrudniona w komórce nadzoru fachowego nad średnim personelem medycznym, delegowana przez właściwy do spraw zdrowia organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) — jako przewodnicząca oraz jako członkowie;

- 2) wizytator średnich szkół medycznych, delegowany przez organ określony w pkt 1;
- 3) lekarz zatrudniony w komórce do spraw profilaktyki i lecznictwa, delegowany przez organ określony w pkt 1;
- 4) pielęgniarzka delegowana przez szkołę pielęgniarstwa wyznaczoną przez organ określony w pkt 1;
- 5) pielęgniarzka delegowana przez zarząd okręgowy Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia;
- 6) pielęgniarzka delegowana przez Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie;
- 7) pielęgniarzka delegowana przez zarząd okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- 8) przedstawiciel właściwej do spraw zdrowia komisji wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa).

3. Komisja kwalifikacyjna wybiera spośród swojego grona zastępcę przewodniczącej komisji.

4. Sprawdzanie praktycznej znajomości pielęgnowania chorych komisja kwalifikacyjna może przeprowadzać w niepełnym składzie, nie mniejszym jednak niż trzy osoby; do składu tego wchodzi ponadto przełożona pielęgniarek zakładu społecznego służby zdrowia opieki zdrowotnej zamkniętej, w którym przeprowadza się sprawdzanie umiejętności.

§ 4. 1. Komisja kwalifikacyjna dopuszcza do udziału w kursie przygotowawczym kandydatów, którzy wykazali, że posiadają praktyczną znajomość pielęgnowania chorych.

2. Sprawdzanie praktycznej znajomości pielęgnowania chorych przeprowadza się na sali chorych w szpitalu lub na szkoleniowej sali demonstracyjnej, wyznaczonych przez komisję kwalifikacyjną. Kandydat jest obowiązany wykazać umiejętności wykonywania zabiegów określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Decyzje komisji kwalifikacyjnej zapadają większością głosów przy obecności co najmniej 3 członków.

2. Z posiedzenia komisji kwalifikacyjnej sporządza się protokół.

§ 6. O decyzji w przedmiocie dopuszczenia na kurs przygotowawczy komisja kwalifikacyjna zawiadamia kandydata pisemnie przesyłając odpis zawiadomienia do zakładu pracy, w którym kandydat jest zatrudniony. O miejscu i terminie rozpoczęcia kursu przygotowawczego należy zawiadomić kandydata przynajmniej na 2 tygodnie przed jego rozpoczęciem.

§ 7. 1. Kandydaci dopuszczeni na kurs przygotowawczy obowiązani są brać udział we wszystkich zajęciach teoretycznych i praktycznych, przewidzianych w programie kursu.

2. Kurs nie może być zaliczony w razie opuszczenia 40 zajęć lekcyjnych przewidzianych w programie. W przypadkach uzasadnionych kierownik kursu przygotowawczego w porozumieniu z radą pedagogiczną kursu może zaliczyć kurs pod warunkiem złożenia odpowiednich kolokwium lub uzupełnienia w oznaczonym terminie brakujących zajęć praktycznych.

3. W razie nieusprawiedliwionego opuszczenia przez kandydata więcej niż 24 zajęć lekcyjnych kierownik kursu może po wysłuchaniu rady pedagogicznej skreślić kandydata z listy.

§ 8. Komisja kwalifikacyjna może ponownie dopuścić do kursu przygotowawczego kandydata, który z ważnych i uzasadnionych przyczyn nie wziął udziału w kursie lub kursu nie ukończył.

§ 9. Komisja kwalifikacyjna po wysłuchaniu opinii rady pedagogicznej kursu przygotowawczego dopuszcza do egzaminu kandydatów, którzy uzyskali zaliczenie kursu.

§ 10. 1. Kandydaci dopuszczeni do egzaminu składają egzamin przed komisją egzaminacyjną.

2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:

- 1) kierownik właściwego do spraw zdrowia organu prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) lub osoba przez niego upoważniona jako przewodniczący oraz jako członkowie;
- 2) pielęgniarka zatrudniona w komórce nadzoru nad kadrami pielęgniarskimi, oddelegowana przez organ określony w pkt 1,
- 3) kierownik kursu przygotowawczego,
- 4) wykładowcy kursu przygotowawczego.

3. Właściwy do spraw zdrowia organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) może w razie nieobecności wykładowcy kursu przygotowawczego powołać na egzaminatora inną osobę.

4. Za udział w pracach komisji egzaminacyjnej przysługuje wynagrodzenie według stawek przewidzianych dla członków komisji egzaminacyjnej w kursowym doszkalaniu zawodowym drugiego stopnia.

§ 11. 1. Kandydaci składają egzamin z przedmiotów określonych w programie odbytego przez nich kursu przygotowawczego.

2. O miejscu i terminie egzaminów komisja egzaminacyjna zawiadamia kandydatów na piśmie nie później niż na 2 tygodnie przed ich rozpoczęciem.

3. Termin egzaminu nie może być wyznaczony wcześniej niż po upływie 2 tygodni od daty decyzji o dopuszczeniu do egzaminu.

§ 12. 1. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin w pełnym składzie.

2. Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają większością głosów. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół.

§ 13. 1. Ustala się oceny wyników egzaminu: **bardzo** dobry, **dobry**, **dostateczny** i **niedostateczny**.

2. Egzamin należy uważać za złożony, jeśli kandydat wykazał wiadomości potrzebne do wykonywania zawodu pielęgniarki (pielęgniarsza) i otrzymał oceny co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów wchodzących w skład egzaminu.

3. W razie złożenia egzaminu z oceną niedostateczną komisja kwalifikacyjna w porozumieniu z komisją egzaminacyjną może zezwolić kandydatowi na ponowne przystąpienie do egzaminu bez obowiązku powtarzania kursu. Powtórny egzamin może się odbyć nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy i nie później niż przed upływem 6 miesięcy od daty przystąpienia do egzaminu po raz pierwszy.

§ 14. Osobom, które złożyły egzamin, komisja egzaminacyjna wydaje świadectwa według ustalonego wzoru.

§ 15. 1. Od decyzji komisji kwalifikacyjnej przysługuje odwołanie do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Od decyzji komisji egzaminacyjnej odwołanie nie przysługuje.

§ 16. Wydatki związane z przeprowadzeniem kursów przygotowawczych oraz egzaminów pokrywane są z budżetu centralnego w części dotyczącej Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: R. Barański

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 stycznia 1951 r. (poz. 12).

Załącznik nr 1.

PROGRAM KURSU PRZYGOTOWAWCZEGO

I. Dział ogólny.

1. Anatomia i fizjologia	• • • • •	30 godz.
2. Higiena osobista, ogólna, żywienia	• • • • •	20 "
3. Mikrobiologia i choroby zakaźne	• • • • •	20 "
4. Nauka o lekach (receptura, farmakologia)	• • • • •	30 "
5. Patologia	• • • • •	10 "
6. Choroby wewnętrzne, gruźlica, dietetyka	• • • • •	30 "
7. Chirurgia, krwiodawstwo, ratownictwo	• • • • •	30 "
8. Położnictwo i ginekologia	• • • • •	20 "
9. Pediatria	• • • • •	30 "
10. Choroby nerwowe i psychiczne	• • • • •	20 "
11. Choroby skórno-weneryczne	• • • • •	10 "
12. Organizacja służby zdrowia	• • • • •	10 "
13. Nauka o Polsce współczesnej	• • • • •	19 "
14. Zasady pielęgniarstwa (pielęgniarstwo ogólne, kliniczne i w lecznictwie otwartym) oraz bandażowanie	• • • • •	120 "

R a z e m: 399 godz.

II. Dział psychiatryczny.

1. Anatomia i fizjologia ze szczególnym uwzględnieniem układu nerwowego	30 godz.
2. Patologia	10 "
3. Mikrobiologia i choroby zakaźne	15 "
4. Przedmioty kliniczne:	
1) choroby wewnętrzne z uwzględnieniem diety i narkologii	35 "
2) chirurgia i ratownictwo	50 "
3) choroby dziecięce z uwzględnieniem zasad żywienia	20 "
4) psychiatria i choroby nerwowe	40 "
5) psychiatria dziecięca, alkoholizm i narkomania	21 "
6) choroby skórno-weneryczne	10 "
5. Higiena osobista, ogólna i żywienia	20 "
6. Zasady pielęgniarstwa somatycznego	40 "
7. Zasady pielęgniarstwa psychiatrycznego	80 "
8. Psychiatria sądowa	8 "
9. Opieka otwarta nad chorymi psychicznie i profilaktyka psychiczna	15 "
10. Organizacja służby zdrowia	5 "
Razem:	399 godz.

Załącznik nr 2.

WYKAZ ZABIEGÓW PRZY CHORYM

Zabiegi podstawowe.

1. Ślanie łóżek dla dorosłych i dzieci w różnych sytuacjach, w różnych przypadkach chorobowych, przygotowywanie łóżka dla chorego po operacji.
2. Zmiana bielizny pościelowej.
3. Zmiana bielizny osobistej.
4. Zmiana materaca.
5. Toaleta poranna i wieczorna.
6. Toaleta jamy ustnej u ciężko chorych.
7. Mycie rąk w ciągu dnia u chorych, którzy nie chodzą.
8. Kąpiele oczyszczające chorych.
9. Mycie głowy w różnych sytuacjach, różnymi sposobami.
10. Walka z wszawicą.
11. Całkowite mycie w łóżku.
12. Mycie chorego po zanieczyszczeniu.
13. Jałowe zmywanie krocza u położnic i chorych po operacjach.
14. Mycie sutków położnic przed karmieniem dziecka.
15. Przewijanie dziecka.
16. Toaleta noworodka.
17. Kąpiel niemowlęcia.
18. Podawanie basenów i flaszek.
19. Wietrzenie sal chorych.
20. Przygotowywanie tac i stolików do jedzenia.
21. Podawanie posiłków.
22. Przyrządzanie prostych posiłków (np. kasza manna, jajko, kompot, omlet), parzenie kawy, herbaty itp.
23. Karmienie chorych dorosłych i dzieci w różnych sytuacjach i różnymi sposobami.
24. Przygotowanie sali i chorego do snu.

25. Przygotowanie chorego do werandowania (dorosłych i dzieci).
26. Stwarzanie udogodnień dla chorych w różnych sytuacjach i w różnych przypadkach chorobowych (ulożenie chorego).
27. Dobór odpowiedniej bielizny pościelowej i osobistej dla różnych chorych.
28. Zapobieganie odleżynom i odparzeniom.
29. Przenoszenie chorych.
30. Noszenie dziecka.
31. Pomaganie chorym przy wstawaniu z łóżka.
32. Konserwacja sprzętów szpitalnych.
33. Konserwacja i przechowywanie bielizny, odzieży i pościeli szpitalnej.
34. Przechowywanie i konserwacja sprzętu medycznego (instrumentów).
35. Przyjmowanie i wypisywanie chorego z oddziału.
36. Znakowanie noworodków i dzieci.

Obserwacja chorych i zabiegi z nią związane.

1. Badanie temperatury, tętna, oddechu — zapis.
2. Mierzenie, ważenie chorych dorosłych i dzieci.
3. Zbieranie wywiadu pielęgniarzkiego.
4. Składanie sprawozdań ustnych i opis obserwacji chorego.

Podawanie leków.

1. Podawanie leków drogą doustną.
2. Podawanie leków drogą wziewną.
3. Podawanie leków drogą odbytniczą.

4. Podawanie leków drogą wstrzyknięć i wlewów podskórnych, domięśniowych.
5. Podawanie leków przez skórę.

Zabiegi lecznicze i przygotowanie do zabiegów leczniczych.

1. Zabiegi przeciwzapalne: kompresy, okłady.
2. Przepłukiwanie pochwy.
3. Lewatywa przeczyszczająca.

4. Zakładanie rurki doodbytniczej.
5. Kąpiele lecznicze całkowite i częściowe (nasiadówki) u dorosłych i dzieci.
6. Unieruchomienie kończyn.
7. Przygotowanie opasek gipsowych i szyn.
8. Przecinanie gipsu.
9. Przygotowanie chorego do operacji.
10. Bandażowanie.